

Beslutningsforslag nr. B 162. Fremsat den 30. marts 2004 af Anne Baastrup (SF) og Line Barfod (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om en styrkelse af Datatilsynet

Folketinget opfordrer regeringen til at tage initiativ til en styrkelse af Datatilsynet bevillings- og personalemæssigt med henblik på at sikre, at Datatilsynet fremover på robust og synlig vis kan varetage tilsynets opgave, når der tages hen-

syn til udviklingen og kommende udfordringer på persondataområdet samt behovet for at sikre borgernes retssikkerhed og privatliv i forhold til udveksling af oplysninger og overvågning m.v.

Bemærkninger til forslaget

1. Formål

Forslagsstillerne foreslår, at der sker en styrkelse af Datatilsynet bevillings- og personalemæssigt. Der er behov for at sikre, at Datatilsynet fremover på robust og synlig vis kan varetage tilsynets opgaver. Der sker og vil fremover ske en rivende udvikling på persondataområdet, herunder internationalt og over landegrænserne. Behovet for at sikre borgernes retssikkerhed og privatliv i forhold til udveksling af oplysninger og overvågning m.v. vil være stigende fremover. Nedenfor i afsnit 5 er der nærmere redegjort for indholdet af beslutningsforslaget.

2. Datatilsynets opgaver og funktioner

Datatilsynet er en uafhængig statslig myndighed. Justitsministeriet har ingen instruktionsbeføjelse over for Datatilsynet, men tilsynet har en finanslovmæssig og personalemæssig tilknytning til Justitsministeriet.

Datatilsynet fører tilsyn med behandlinger omfattet af lov om behandling af personoplysninger. Datatilsynet har bl.a. følgende opgaver og funktioner:

- Vejledning og rådgivning over for offentlige myndigheder og private vedrørende behandling af oplysninger.
- Behandling af klagesager og sager af egen drift.
- Behandling af anmeldelser og ansøgninger om tilladelse.
- Udførelse af inspektioner.
- Afgivelse af udtalelse ved udarbejdelsen af regler, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

- Nationalt tilsyn med internationale informationssystemer.
- Deltagelse i internationalt samarbejde.

Datatilsynet skal hvert år offentliggøre en beretning om sin virksomhed. Tilsynet kan offentliggøre sine udtalelser.

Der er sket en forøgelse af Datatilsynets opgaver de seneste 10 år, jf. justitsministerens besvarelse af spørgsmål 98, jf. Retsudvalgets alm. del – bilag 476. Persondataloven har således medført en forøgelse af opgaver bl.a. på grund af udvidelsen af lovens anvendelsesområde – i modsætning til tidligere omfatter loven enhver behandling af edb, uanset om der er tale om et edb-register, samt manuelle registre i den offentlig forvaltning, og registrering, der alene finder sted til videnskabelige formål, omfattes nu fuldt ud af persondataloven. Endvidere opleves et stigende antal sager i forhold til Datatilsynets afgivelse af høringsvar over udkast til generelle retsforskrifter om behandling af personoplysninger, der har betydning for beskyttelsen af privatlivet. Datatilsynets deltagelse i internationalt samarbejde er voksende. Datatilsynet deltager i de fælles tilsynsmyndigheder i henhold til Schengen- og Europolkonventionerne, men deltager også på en række andre punkter i internationalt samarbejde m.v.

3. Bevilling og personale

Oversigt over Datatilsynets (tidligere Registertilsynet) bevillingsmæssige udvikling og ressourceforbrug gennem de seneste 10 år, jf. justitsministerens besvarelse af spørgsmål 97 (Retsudvalget alm. del – bilag 401):

Tabel. Datatilsynets (tidligere Registertilsynet) bevillinger og personaletal 1995-2004

2004 pris- og lønniveau	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Bevilling (FL+TB)	13,0	12,6	12,6	15,5	14,4	14,5	15,6	14,8	14,2	13,9
Regnskab	11,8	12,9	12,8	12,7	13,4	14,3	17,5	14,3	-	-
Årsværk										
Forventet årsværksforbrug på FL	23	26	26	26	29	29	31	32	28	27
Årsværksforbrug – regnskab	23	24	24	26	29	26	30	26	-	-

Kilde: Statsregnskaberne for perioden 1995-2003, finanslovene for 2003 og 2004.

4. Inspektioner

Persondataloven og databeskyttelsesdirektivet fastlægger ikke nærmere, i hvilket omfang Datatilsynet skal foretage inspektioner. Det er forudsat, at der skal være tale om en løbende inspektionsvirksomhed. Men der er ikke opstillet præcise krav til antallet af inspektioner. Datatilsynets vurdering er, at tilsynet i øjeblikket har inspektionsadgang hos ca. 3.600 dataansvarlige og databehandlere. Hvis Datatilsynet skal foretage én inspektion hvert sted inden for en 10-års-periode, skal tilsynet således foretage ca. 360 inspektioner om året. Registertilsynet foretog i perioden fra 1981 til 1999 i gennemsnit 35 inspektioner om året, og Datatilsynet har i perioden fra 2000 til 2003 foretaget henholdsvis 23, 76, 111 og 71 inspektioner årligt (justitsministerens besvarelse af spørgsmål 99, jf. Retsudvalgets alm. del – bilag 476).

5. Det nærmere indhold af beslutningsforslaget

Forslagsstillerne foreslår, at der sker en styrkelse af Datatilsynets bevillings- og personalemæssige situation. Datatilsynet har langt hen ad vejen de retsmidler, der skal til for at kunne varetage tilsynets opgaver. Problemet er ressourcerne.

For det første skal Datatilsynet være tilstrækkelig robust til fremover at kunne varetage tilsynets opgaver på et højt niveau. Det er forslagsstillernes opfattelse, at udviklingen i Datatilsynets bevillinger allerede i dag ikke i tilstrækkelig grad hænger sammen med den udvikling og forøgelse af Datatilsynets opgaver, der er sket i de senere år. Der sker og vil fremover ske en rivende udvikling på persondataområdet, herunder internationalt og over landegrænser, og hvad angår de dermed følgende krav om tilsyn og kontrol hermed. Det er helt nødvendigt, at Datatilsynet er på forkant

med de udfordringer, denne udvikling rejser. Eksempler på udviklingen på området findes i massevis:

- Stadig strengere krav om skærpet overvågning som led i terrorbekæmpelsen.
- Overvejelser om nye pas indeholdende biometriske data.
- Overvejelser om etablering af europæiske identitetskort med ansigtsgenkendelse.
- Sammenkøring af borgerregistre med kriminalitetsdata.
- Kommunale efterforskningshold til bekæmpelse af socialt bedrageri.
- Videoovervågning i det offentlige rum.
- It-systemer til lagring af aflyttede telefonsamtaler i virksomheder som banker og taxaselskaber.
- Kontrol af biobanker.

For det andet skal Datatilsynets opgaver og funktioner synliggøres mere. Herunder skal Datatilsynets mulighed for at tage sager op på eget initiativ, når Datatilsynet på baggrund af omtale i medierne eller på anden vis får kendskab til sager om eventuelle sikkerhedsfejl eller brud på persondataloven hos myndigheder eller private virksomheder, spille en mere fremtrædende rolle for Datatilsynet. I sammenhæng hermed skal der ske en forøgelse af antallet af inspektioner gennemført af Datatilsynet.

For det tredje må det forventes, at kravene fra befolkningen om retssikkerhed og sikring af privatliv i forhold til udveksling af oplysninger og overvågning m.v. vil vokse. Dette vil skabe et øget pres på Datatilsynet for at tage sager op til behandling og til rådgivnings- og informationsvirksomhed.

Det er vanskeligt for forslagsstillerne at vurdere, hvor omkostningsfyldt forslaget vil være, hvorfor det foreslås, at regeringen får en uvildig vurdering af omfanget af det økonomiske grundlag, der skal tilvejebringes for at indfri forslagens intentioner.

Skriftlig fremsættelse

Anne Baastrup (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en styrkelse af Datatilsynet.

(Beslutningsforslag nr. B 162).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.